

N:o 10.

Af herr Ekdahl, om tull å brukade och slitna säckar, m. m.

Gällande tulltaxa innehåller bestämmelser om *dels*

Säckar: nya tomma tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de bestå, med tillägg af 10 %;

tydliga brukade och slitna — fria;

dels i Underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör § 9 mom. 2:

»Då juteväfnad, tillverkad i utlandet, användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad eller transito med jernväg öfver Norge till utrikes ort, må för hvarje kilogram af väfnaden *restitutionsvis* af tullmedlen beviljas 10 öre, under iakttagande» etc. . . .

Som bekant, har linspånad varit en urgammal husslöjd i vårt land, men nästan alldeles bortdött och tillintetgjorts genom omöjligheten att konkurrera med utlandets juteindustri, hvars produkter hit fingo införas tullfritt. Sedan industrien på detta område som på så många andra ersatt husslöjden, fanns blott en fabrik i Sverige, der juteväfnad bedrefs, och då endast som supplement till annan verksamhet. Allt, som behöfdes för omslagsväf och säckar, togs utifrån. Exempelvis infördes år 1886 af oblekt juteväf 915,399 kg. och säckar till ett värde af 743,098 kronor.

Men 1888 års Riksdag, hvilken lade nya grunder för upphjelpandet af vårt näringslif, sökte äfven framkalla en juteindustri i landet, enligt

den moderna principen af fabrikation i större skala i stället för husslöjd, genom att åsätta en tull af 10 öre pr kilo eller 10 % af varans värde å oblekt och ofärgad säck- eller packväf af jute. Det förtjenar anmärkas, att dåvarande presidenten C. F. Wærn i motion till Första Kammaren, n:o 63, om hvilken motion och dess yrkande jag sedan får tillfälle att tala, förutspådde, att detta försök att införa juteväfnadsfabrikation i Sverige skulle visa sig omöjligt gent emot de jättelika juteväfverierna i Dundee m. fl., hvadan en sådan tull äfven därför vore, enligt hans åsigt, gagnlös.

Emellertid har tvärt emot detta påstående Riksdagens tullsats visat sig kunna uppamma en svensk juteindustri, hvilken på några få år redan hunnit rätt betydligt utveckla sig, i trots af att äfven den hemtar sitt råmaterial från andra verldsdelar och icke kan drifva sin tillverkning i samma storartade skala till kvaliteter och bredder och med samma under generationer uppöfvade arbetarstam som Skottlands och Englands, den stora världsmarknaden dominerande industri. Den svenska juteindustrien är därför väl värd Riksdagens uppmärksamhet och välvilja, på samma gång den vid en sådan konkurrens fortfarande behöfver dess skydd och omvårdnad. Ifrån att för sex år sedan knappast hafva i landet förekommit, gifver den för närvarande lefvebröd åt cirka 5,000 personer, hvaraf mer än en tredjedel fast arbetarepersonal, och använder ett stort antal qvinnor. Vid de tre fabrikerna utgör dess tillverkningsquantitet $13\frac{1}{4}$ millioner meter, uppskattade till ett värde af 3 millioner kronor. Den tid är förfluten, då den ej mågtat tillgodose landets eget behof, och den tillverkar numera äfven för export. Denna utveckling framgår tydligt af de fallande import- och de stigande exportsiffrorna:

	Import		Export	
1888	1,278,497	kgm.	4,464	kgm.
1889	1,489,362	»	7,940	»
1890	839,885	»	69,921	»
1891	497,376	»	559,576	»
1892	216,108	»	661,365	»
			{ säckar 172,556 värde i kronor	
1893	164,448	»	{ väf 524,223 kgm.	
			{ säckar 159,348 värde i kronor.	

Ofvanstående specifikation för de två sista åren 1892 och 1893 mellan väf och säckar ådagalägger, i huru hög grad den svenska jute-

industrien är baserad på och beroende af tillverkningen och försäljningen af säckar. Tulltaxan har också delvis redan beaktat denna omständighet genom att pålägga *nya* tomma säckar en tilläggstull af 10 % af tullen å den väfnad, hvaraf de bestå. Men den hufvudsakliga svårigheten har deremot tulltaxan icke undanröjt, i det att den bibehållit tullfrihet för *brukade* säckar. Sedan nemligen den svenska juteindustrien faktiskt besegrat den tullbelagda importen af andra jutevaror, hotas den nu med tillbakaskridande genom den tullfria importen af säckar, brukade och slitna. Införselvärdet af brukade säckar utgjorde 120,963 kronor år 1892 och 263,642 kronor år 1893; införseln har under sistförflutna år helt visst varit ännu större. Anledningen dertill är i främsta rummet prisskilnaden, enär priset för gammal säck utgör c:a 30 öre och för en motsvarande ny säck c:a 37 öre.

Derest förbrukningen upptagit användandet af nya inhemska säckar i stället för gamla importerade, skulle, enligt ofvanangifna pris å 30 öre, den inhemska tillverkningen för 1893 hafva kunnat vara nära 1 million säckar *större*, motsvarande nära $2\frac{1}{2}$ millioner meter väfnad, och lemnat full arbetsförtjenst åt ytterligare flere hundra personer. I stället har nu denna tillverkning och förtjenst stannat i utländingens händer. Ja, då en prisskilnad, om än ringa till följd af det öfver hufvud ringa priset å dylika artiklar, dock alltid förefinnes, är det förklarligt, huru importen af gamla säckar raskt stigit, under två år med öfver 100 %, och börjat så betydligt konkurrera med nya säckar, att de senare hotas med *undanträngande*. Härigenom äfventyras i första hand nyttan af tullen å nya säckar genom den tullfria importen af gamla och i sista hand hela juteindustriens bestånd i Sverige, just då den upparbetat sig till att fylla vår egen marknads behof, och blir hela det skydd paralyseradt, hvilket afser att försäkra vår juteindustri om landets marknad.

Äfven andra skäl tala för borttagandet af denna tullfrihet. Gränsen mellan en ny och brukad säck är i och för sig sväfvande och godtycklig, hvilket tullverket äfven erkänt genom att skärpa den senare rubriken till »tydligan brukad och slitna», utan att derför lyckas fullkomligt bestämma skilnaden vid tvistiga fall. Härtill kommer, att brukade säckar pläga införas i packade balar, och man kan icke begära, att den strängt sysselsatta tullpersonalen skall medhinna att öppna och undersöka hvarje sådan bal, som införes i riket. Det ena som det andra frestar till kringgående af

tulltaxan och leder slutligen derhän, att nya säckar, apterade efter tullrubriken eller instuckna i balen, införas tullfritt som brukade.

En stor del af dessa brukade säckar äro dessutom smutsiga och illaluktande och hafva i utlandet redan inhyst man kan ej veta hvilka motbudande eller skadliga heterogena ämnen. Den åsigt, som i sanitärt hänseende härigenom uppstår, att en sådan tullfri införsel bör motarbetas, vinner ytterligare i styrka, då man vet, att dessa med rätta misstänkta tomsäckar sedermera här hemma användas till emballage för mångfaldiga födoämnen. Äfven ett intresse af större prisbillighet för konsumenten förenar sig i visst fall härvid med det sanitära. Då en gammal säck väger mera än en ny och kutymen bjuder, att mjöl noteras och försäljes brutto för netto, bekommer den mjölköpande allmänheten mera valuta, om varan är emballerad i en ny säck än i en gammal.

Det är mig naturligtvis icke obekant, att åtskilliga industrigrenar äro i behof af brukade säckar. Men det är väl att märka, att här begäres tull endast för *tom* brukad säck och icke för *emballerad*. Förutom att våra egna jutefabriker tillverka billigt emballage, inkomma hit till riket milliontals emballagesäckar för kaffe, risgryn, bönor etc. och särskildt från aflägsnare länder som emballage för spanmål, hvilka sedan försäljas. De industrier, som framför allt hafva behof af billigt emballage, skola således i alla fall finna ett rikligt förråd af dylik vara och blifva oberörda af ifrågavarande tullfrihets upphäfvande. Gödningsfabrikerna i Tyskland, som icke åtnjuta något skyddstull liksom våra ej heller hafva det, röna ingen inverkan af dervarande tull på säckar.

Jag tillåter mig anföra exemplet från Tyskland, med hvilket land våra egna förhållanden i så många afseenden kunna jämföras. Jutegarn betingade der en tull sedan 1868 å 4 mark, hvilken 1880 höjdes till 5. Juteväfnader och säckar hade sedan 1868 en tull å 4 mark, men hvilken 1880 höjdes ända till 12 mark, allt per 100 kilo. *Gamla brukade säckar hafva i Tyskland alltid påförts samma tullsats som nya*, ty man har der insett, att tullfrihet å brukad säck skulle hafva förtagit verkan af tullen å ny säck i alla de fall, då den ena kan användas för den andra.

Enär vår uppblomstrande juteindustri förtjenar all uppmuntran, men dess lifsnerv riskerar att afskäras af den oerhördt stigande tullfria import af brukade säckar, som alltmer hotar att öfversvämma den svenska marknaden och uttränga våra egna alster derifrån; *enär* vid denna tullfria införsel underslef är lätt att begå och hardt när omöjligt att förekomma;

enär samma tullfria införsel från sanitär synpunkt är afgjort skadlig och förkastlig; och enär andra industrier icke af tullfrihetens upphäfvande förhindras att för sitt behof använda begagnadt emballage utifrån — så synes mig *allt* tala för, att äfven hos oss som i Tyskland såväl brukade som nya säckar draga samma tull.

Då Riksdagen 1888 beslöt *restitutions* medgifvande enligt § 9 mom. 2 af vid tulltaxan fogade Underrättelser, skedde detta på grund af bevillningsutskottets motivering i punkten 146 af dess betänkande n:o 8, der det heter:

»Enär det emellertid måste förflyta någon tid, innan den inhemska tillverkningen kan fullt tillgodose landets behof, har utskottet, på de af herr Wærn framhållna skäl, ansett restitution af hela tullbeloppet böra medgifvas för utländsk juteväf, som vid export af varor användes som emballage.»

Dessa skäl innehållas i hans ofvannämnda motion n:o 63, i hvilken han förutsatte restitutionens *beständighet* bland annat på den grund, att någon nämnvärd svensk juteindustri ej skulle kunna uppblomstra gent emot den brittiska konkurrensen. Han anförde der vidare, såsom målsman för den svenska trämasseindustriens intressen, att denna industri, delvis uppkommen på ruinerna af annan nedlagd bruksrörelse, vid sin första utveckling ej skulle tåla vid några ökade omkostnader. Det är mig ingalunda obekant, att vår trämasseindustri varit underkastad åtskilliga vexlingar och svårigheter, men det är å andra sidan ett faktum, att denna för vårt land så naturliga näringsgren nu vunnit fast fot och representerar ett utförselvärde af c:a 10 millioner kronor. Ingen sådan restitution är trämasseindustrien medgifven i Norge, och äfven om den torde gälla, att den utan skada kan hemta åtminstone en del af sitt emballage från den svenska industri, som bearbetar utländsk råmaterial, då den sjelf eger det yppersta material inom landet.

Men bevillningsutskottets ofvananförda motivering skiljer sig dock i en hufvudsak från herr Wærns åberopade skäl, hvilka framgått ur ren frihandelssynpunkt. Utskottet förutsätter tydligen restitutionen — med dess i samma moment intagna villkor eller besvärliga påhäng af ursprungsbevis, bevis om erlagd tull, uppgift om emballagets vikt och eventuel rätt

för tullpersonalen att genom störtning och profvägning utröna densamma — blott som en *interimsåtgärd*, afsedd att upphöra, sedan någon tid förflutit, eller då den inhemska tillverkningen kan fullt tillgodose landets behof. Om det nu kan visas, att denna tidpunkt inträffat, så blir det endast en *konsequens* af utskottets motivering och Riksdagens på grund deraf fattade beslut, att restitutionen upphör.

Jutefabrikerna, som komma i gång efter tullens införande, kunna för närvarande icke blott tillgodose landets behof af juteväfnad — om man derifrån undantager några prydnads- och lyxartiklar, hvilkas mönsteromvexling och kvalitetsmångfald icke lönar sig att tillverka, och hvilka sakna all merkantil betydelse — utan jemväl exportera ofvan omförmälda betydliga qvantitet väf och säckar. Här af framgår tydligt, att den förutsättning, som Riksdagen ansåg böra betinga en undantagslagstiftning, numera bortfallit, hvadan äfven restitutionen blifvit öfverflödig och olämplig.

På grund af hvad jag här tagit mig friheten anföra, får jag, med värdsam begäran om remiss af min motion, till bevillningsutskottet hemställa:

att rubriken: »Säckar, tydligen brukade och slitna — fria» måtte utgå ur tulltaxan, och att dylika säckar må underkastas samma tullsats, som gäller för nya;
samt att § 9 mom. 2 af de vid gällande tulltaxa fogade »Underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör» äfvenledes måtte utgå.

Stockholm den 23 januari 1895.

Gust. Ekdahl.